

مدیریت بحران با رویکرد آمادگی و اقدامات ایمنی ضروری در شرایط جنگی

Disaster

جمعية هلال احمر استان زنجان

Disaster

جمعية هلال احمر استان زنجان

Emergency Management

جمعیت ہلال احمر استان زنجان

Emergency Management is about managing risks to communities and the environment. It is the core business of Emergency Services but every individual and organisation has a part to play.

Emergency Management Cycle

Leaders in organisations need to know their roles and responsibilities in each phase of the emergency management cycle and lead their organisation through them

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Prevention – actions undertaken in advance. Sometimes this is referred to as mitigation. Examples include back-burning or constructing sea walls to protect from tidal waves, having alternative sources of electricity or alternative communication systems in place. Prevention activities should be happening all the time.

Prevention

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Prevention: constructing sea walls to protect from tidal waves

ساخت دیوارهای دریایی برای محافظت در برابر امواج جزر و مدی یکی از نمونه‌های برجسته مدیریت بحران در مرحله پیشگیری است. این اقدامات زیرساختی با هدف کاهش آسیب‌پذیری مناطق ساحلی در برابر بلایای طبیعی انجام می‌شوند.

Prevention: constructing sea walls to protect from tidal waves

ژاپن – دیوارهای ضد سونامی

پس از سونامی سال ۲۰۱۱، ژاپن اقدام به ساخت دیوارهای بتنی عظیم به ارتفاع ۱۰ تا ۱۵ متر در امتداد سواحل شمال شرقی کرد.

هدف: جلوگیری از نفوذ امواج سونامی به مناطق مسکونی و صنعتی.

نتیجه: افزایش آمادگی و کاهش ریسک تلفات انسانی در آینده.

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Prevention: constructing sea walls to protect from tidal waves

هلند – پروژه دلتا (Delta Works)

مجموعه‌ای از سدها، دیوارهای دریایی و دریچه‌های کنترل آب برای محافظت از کشور در برابر بالا آمدن سطح دریا. این پروژه یکی از موفق‌ترین نمونه‌های مهندسی پیشگیرانه در جهان محسوب می‌شود.
هدف: حفظ امنیت اقتصادی و انسانی در برابر خطرات ناشی از تغییرات اقلیمی.

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Prevention: constructing sea walls to protect from tidal waves

دبی - پروژه جزیره نخل جمیرا

پروژه جزیره نخل جمیرا در دبی یکی از بزرگ‌ترین و پیچیده‌ترین پروژه‌های مهندسی شهری در جهان است که با هدف توسعه گردشگری، افزایش خط ساحلی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی طراحی شد. این جزیره مصنوعی به شکل یک نخل عظیم ساخته شده و شامل مناطق مسکونی، تجاری، تفریحی و هتل‌های لوکس است.

برای بررسی این پروژه از منظر مدیریت بحران، تمرکز بر مرحله پیشگیری اهمیت ویژه‌ای دارد، زیرا در پروژه‌های عظیم و پرریسک مانند جزیره نخل، پیشگیری می‌تواند از بروز بحران‌های زیست‌محیطی، مالی، اجتماعی و فنی جلوگیری کند.

Prevention: constructing sea walls to protect from tidal waves

دبی - پروژه جزیره نخل جمیرا

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Prevention: constructing sea walls to protect from tidal waves

مرحله پیشگیری در مدیریت بحران جزیره نخل دوبی

۱- مطالعات امکان سنجی و ارزیابی ریسک‌ها

- پیش از آغاز پروژه، مطالعات گسترده‌ای در زمینه زمین‌شناسی، جریان‌های دریایی، و پایداری ساختار انجام شد.
- ریسک‌هایی مانند فرسایش ساحلی، نشست زمین، و تأثیرات زیست‌محیطی بر اکوسیستم دریایی شناسایی شدند.

Prevention: constructing sea walls to protect from tidal waves

مرحله پیشگیری در مدیریت بحران جزیره نخل دوبی

۲- طراحی مهندسی با رویکرد مقاوم سازی

- استفاده از میلیون ها تن سنگ از کوه های حجر برای ساخت موج شکن ۸ کیلومتری جهت محافظت از جزیره در برابر طوفان ها و امواج بلند.
- طراحی سازه ها با در نظر گرفتن فشارهای ناشی از آب و احتمال نشست زمین.

Prevention: constructing sea walls to protect from tidal waves

مرحله پیشگیری در مدیریت بحران جزیره نخل دوبی

۳- مدیریت منابع طبیعی و محیط زیست

- تلاش برای کاهش آسیب به زیستگاه‌های دریایی از طریق کنترل محل استخراج شن و ماسه و استفاده از فناوری‌های پایدار.
- اجرای برنامه‌های نظارتی برای بررسی کیفیت آب و سلامت اکوسیستم دریایی در اطراف جزیره.

Prevention: constructing sea walls to protect from tidal waves

مرحله پیشگیری در مدیریت بحران جزیره نخل دوبی

۴- برنامه ریزی مالی و اقتصادی پیشگیرانه

- تأمین مالی پروژه از طریق سرمایه گذاری های دولتی و خصوصی با هدف کاهش وابستگی به نفت و تنوع بخشی به اقتصاد دوبی.
- طراحی مدل های اقتصادی برای جذب گردشگر و سرمایه گذار خارجی به منظور تضمین بازگشت سرمایه.

Prevention: constructing sea walls to protect from tidal waves

مرحله پیشگیری در مدیریت بحران جزیره نخل دوبی

۵- آموزش و آمادگی تیم‌های اجرایی

- آموزش تخصصی برای مهندسان، مدیران پروژه و کارگران در زمینه مدیریت بحران، ایمنی و واکنش سریع.
- ایجاد ساختارهای مدیریتی برای نظارت مستمر بر پیشرفت پروژه و شناسایی نقاط ضعف احتمالی.

Prevention

سیل روستای قره چریان – عدم وجود سیل بند در ضلع شرقی

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Prevention

سیل بند فوری مش – متال
ساخت ایران

سیل بند کلاردشت

Prevention

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Prevention alternative sources of electricity

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Prevention alternative sources of electricity

جمعية هلال احمر استان زنجان

Prevention alternative sources of electricity

جمعية هلال احمر استان زنجان

Prevention alternative sources of electricity

جمعیت هلال احمر استان زنجان

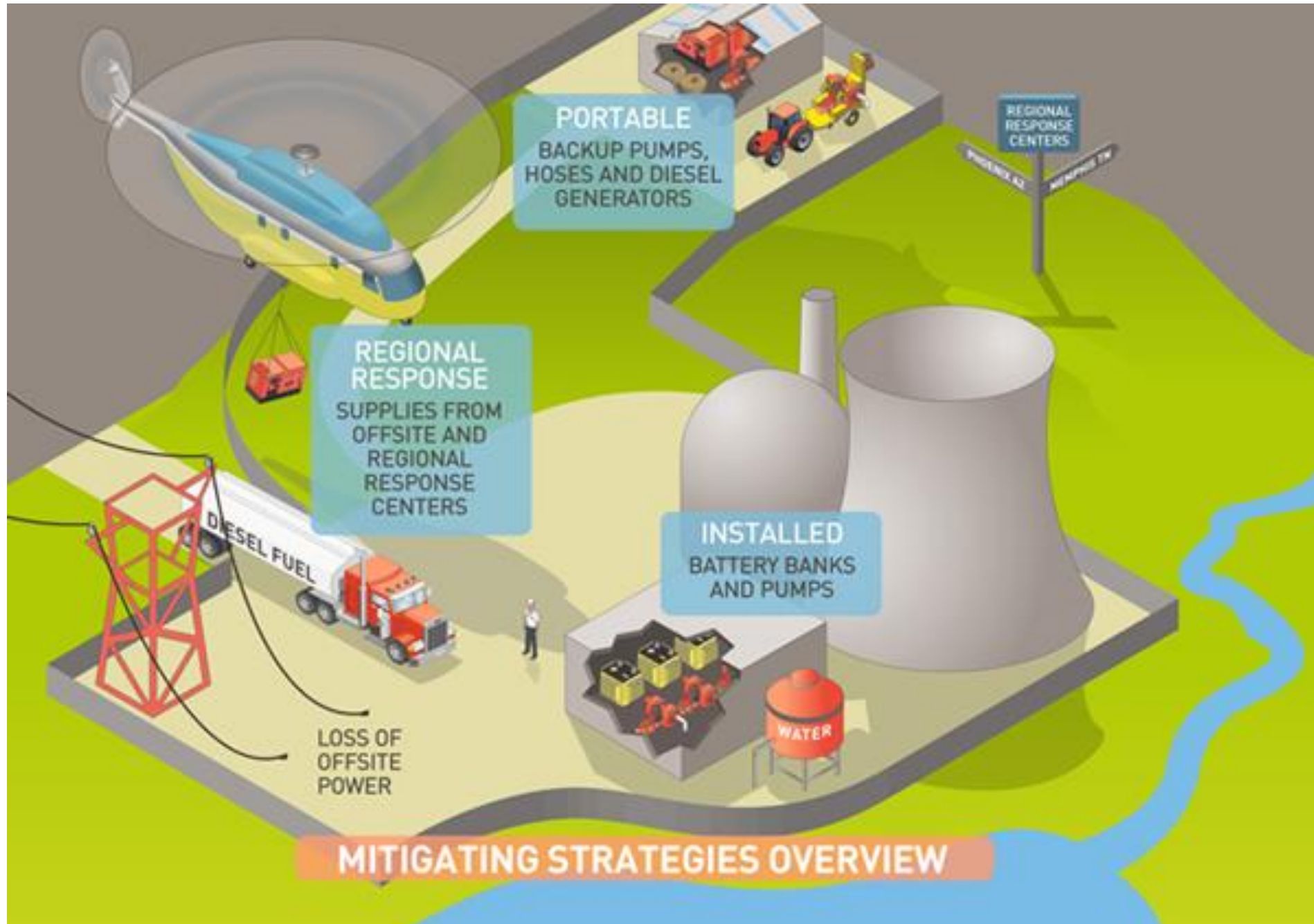
Prevention alternative sources of water

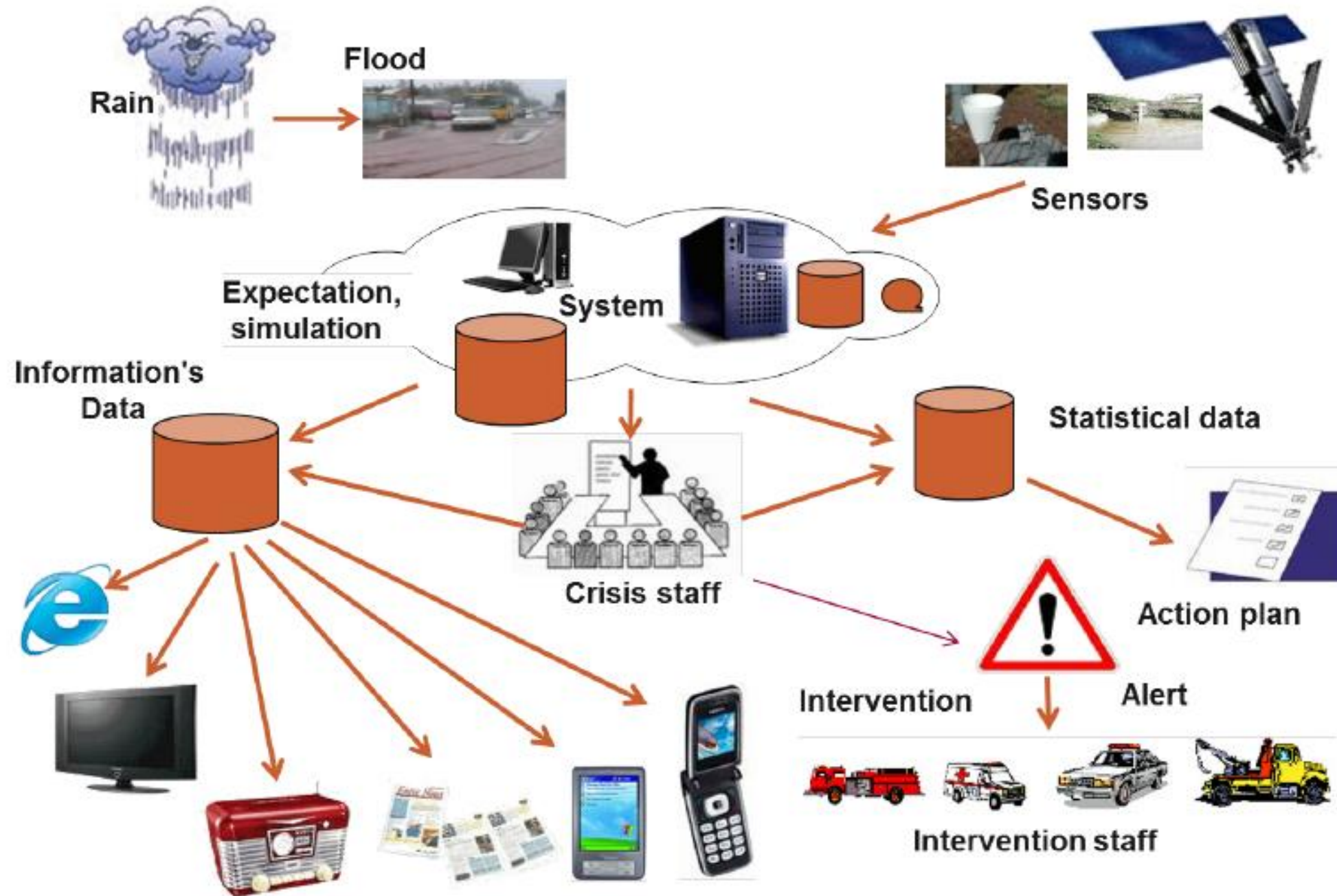
جمعیت هلال احمر استان زنجان

Prevention alternative sources of electricity

Preparedness alternative communication systems

Preparedness alternative communication systems

جمعية هلال احمر استان زنجان

Preparedness

making arrangements, creating and testing plans, training, educating and sharing information to prepare communities should an emergency eventuate. These are also ACTIONS and they are happening all the time.

آمادگی

ایجاد تمهیدات، ایجاد و آزمایش طرح‌ها، آموزش،
تمرین و به اشتراک گذاشتن اطلاعات برای
آماده‌سازی جوامع در صورت بروز یک رویداد
اضطراری.
اینها هم کنش هستند و همیشه در حال وقوع هستند.

FEMA

The Federal Emergency Management Agency (FEMA) supports citizens and emergency personnel to build, sustain, and improve the nation's capability to prepare for, protect against, respond to, recover from, and mitigate all hazards

12 WAYS TO PREPARE

**Sign up
for Alerts
and Warnings**

Make a Plan

**Save for a
Rainy Day**

**Practice
Emergency
Drills**

**Test Family
Communication
Plan**

**Safeguard
Documents**

**Plan with
Neighbors**

**Make Your
Home
Safer**

**Know
Evacuation
Routes**

**Assemble or
Update
Supplies**

**Get Involved in
Your Community**

**Document and
Insure Property**

جمعية هلال احمر استان زنجان

Preparedness training, educating

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Preparedness
training, educating

EARTHQUAKE SAFETY

DO'S AND DON'TS

DON'T PANIC

DROP

TAKE COVER

HOLD ON

TURN OFF GASS
& ELECTRIC

FIND A WAY OUT

DON'T TAKE ELAVATOR

DON'T DRIVE

جمعیت ہلال احمر استان زنجان

Preparedness creating and testing plans

نقشه استان زنجان

معاونت امداد و نجات
جمعیت هلال احمر استان زنجان

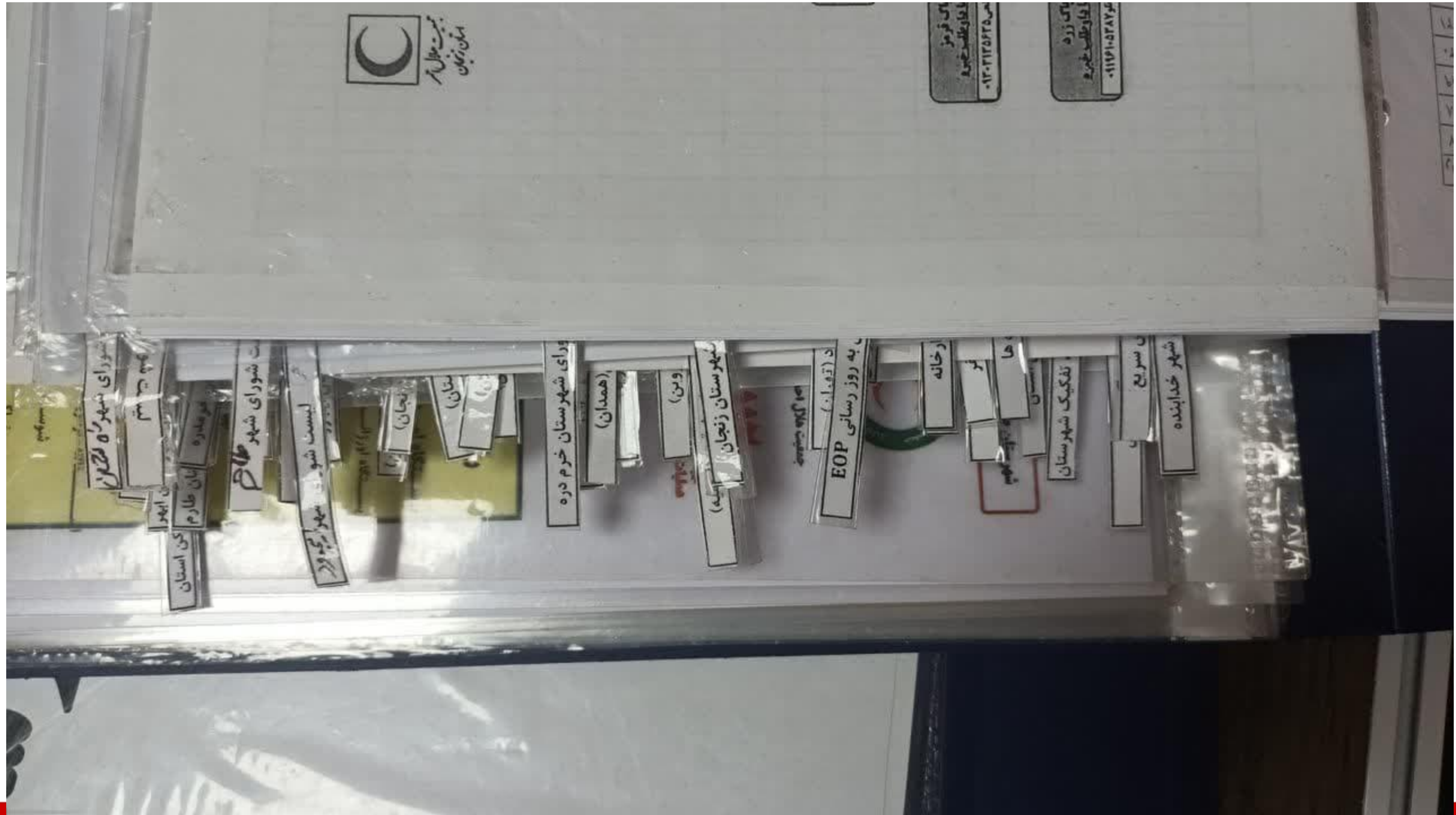
تهیه شده در مرکز کنترل و هماهنگی
عملیات امداد و نجات استان زنجان EOC

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Preparedness sharing information

جمعیت هلال احمر استان زنجان

مراحل طراحی اکشن پلن برای سناریوی بمباران هوایی

۱- تعیین هدف و دامنه برنامه

- حفظ جان کارکنان و مراجعین
- کاهش خسارات مالی و فیزیکی
- حفظ تد اوم فعالیت‌های حیاتی پس از بحران

۲- شناسایی تهدیدات و نقاط آسیب‌پذیر

- بررسی موقعیت جغرافیایی اداره و احتمال هدف قرار گرفتن
- شناسایی بخش‌های حساس مانند اتاق سرور، اسناد محرمانه، و تجهیزات حیاتی

مراحل طراحی اکشن پلن برای سناریوی بمباران هوایی

۳- تدوین اقدامات پیشگیرانه

- آموزش کارکنان در مورد پناه‌گیری، تخلیه اضطراری، و کمک‌های اولیه
- نصب سیستم هشدار سریع (آژیر، پیامک اضطراری)
- ایجاد پناه‌گاه یا نقاط امن در ساختمان

۴- برنامه‌ریزی برای واکنش سریع

- تعیین تیم و اکشن اضطراری با وظایف مشخص
- طراحی مسیرهای تخلیه و نصب علائم راهنما
- تهیه کیت‌های اضطراری شامل آب، غذا، چراغ قوه، دارو و

بی‌سیم

جمعیت هلال احمر استان زنجان

مراحل طراحی اکشن پلن برای سناریوی بمباران هوایی

۵- تضمین ارتباطات در بحران

- استفاده از بی‌سیم، تلفن ماهواره‌ای یا پیام‌رسان‌های امن
- تعیین مسئول ارتباط با نیروهای امدادی و امنیتی

۶- تدوین برنامه بازیابی پس از بحران

- ارزیابی خسارات و تهیه گزارش
- برنامه‌ریزی برای ادامه فعالیت‌ها از مکان جایگزین یا به صورت دورکاری
- حمایت روانی از کارکنان آسیب‌دیده

مراحل طراحی اکشن پلن برای سناریوی بمباران هوایی

۷- تمرین و بازیابی دوره‌ای

- برگزاری مانورهای دوره‌ای برای سنجش آمادگی
- بازیابی و به‌روزرسانی اکشن پلن بر اساس تجربیات و تغییرات محیطی

مهم‌ترین بحران‌ها و حوادث ثبت‌شده شرکت نفت

توضیحات	تلفات انسانی	نوع حادثه	محل حادثه	سال
یکی از مرگبارترین انفجارهای خطوط انتقال گاز در ایران	۱۶ کشته	انفجار	خط انتقال گاز شمال شرق	1389
حادثه در واحد اندازه‌گیری گاز با خسارت بالا	۸ کشته	انفجار سایت میترینگ	پتروشیمی بندر امام	1391
آتش‌سوزی گسترده در مخازن مواد شیمیایی	خسارت چند ده میلیون دلاری	آتش‌سوزی مخزن	پتروشیمی بوعلی سینا	1395
حادثه در حین حفاری و کنترل چاه نفت	۲ کشته	فوران چاه نفت	چاه ۱۴۷ رگ سفید	1396
دو حادثه جداگانه در عملیات تعمیرات	۷ کشته	گازگرفتگی و حادثه اورهال	پالایشگاه شازند	1394
حادثه هوایی در حین عملیات دریایی	۴ کشته	سقوط بالگرد	شرکت فلات قاره	1393
بیشتر به دلیل نوسانات برق و نشت گاز	چندین مصدوم و فوتی	آتش‌سوزی‌های متعدد	پتروشیمی‌های آبادان، مارون، لرستان	1392–1393

دلایل اصلی وقوع حوادث

- نوسانات برق و تجهیزات فرسوده
- نقص در سیستم های ایمنی و هشدار
- آموزش ناکافی کارکنان در شرایط اضطراری
- عدم رعایت پروتکل های HSE (سلامت، ایمنی، محیط زیست)
- فشار کاری بالا و خستگی نیروی انسانی

پیامدهای بحران‌ها

- خسارت‌های مالی سنگین به زیرساخت‌ها و تجهیزات
- آسیب‌های جانی و روانی به کارکنان
- آلودگی‌های زیستمحیطی در مناطق نفتخیز
- کاهش اعتماد عمومی به ایمنی صنعت نفت
- توقف یا اختلال در تولید و صادرات نفت و گاز

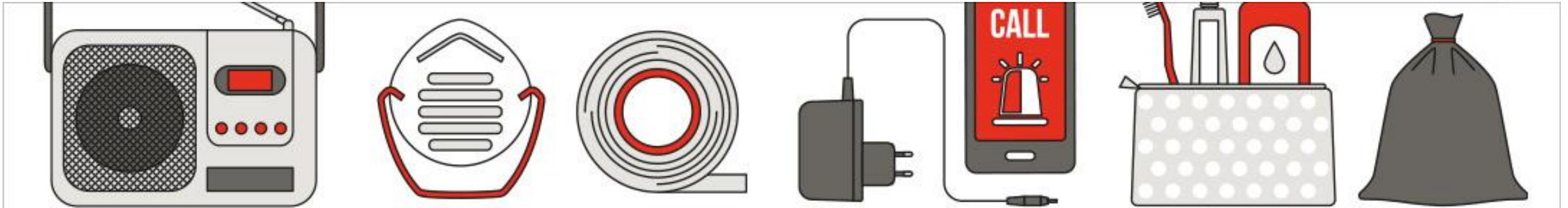

پیامدهای بحران‌ها

- خسارت‌های مالی سنگین به زیرساخت‌ها و تجهیزات
- آسیب‌های جانی و روانی به کارکنان
- آلودگی‌های زیستمحیطی در مناطق نفتخیز
- کاهش اعتماد عمومی به ایمنی صنعت نفت
- توقف یا اختلال در تولید و صادرات نفت و گاز

Preparedness making arrangements

DISASTER PREPAREDNESS IN 4 EASY STEPS

جمعیت ہلال احمر استان زنجان

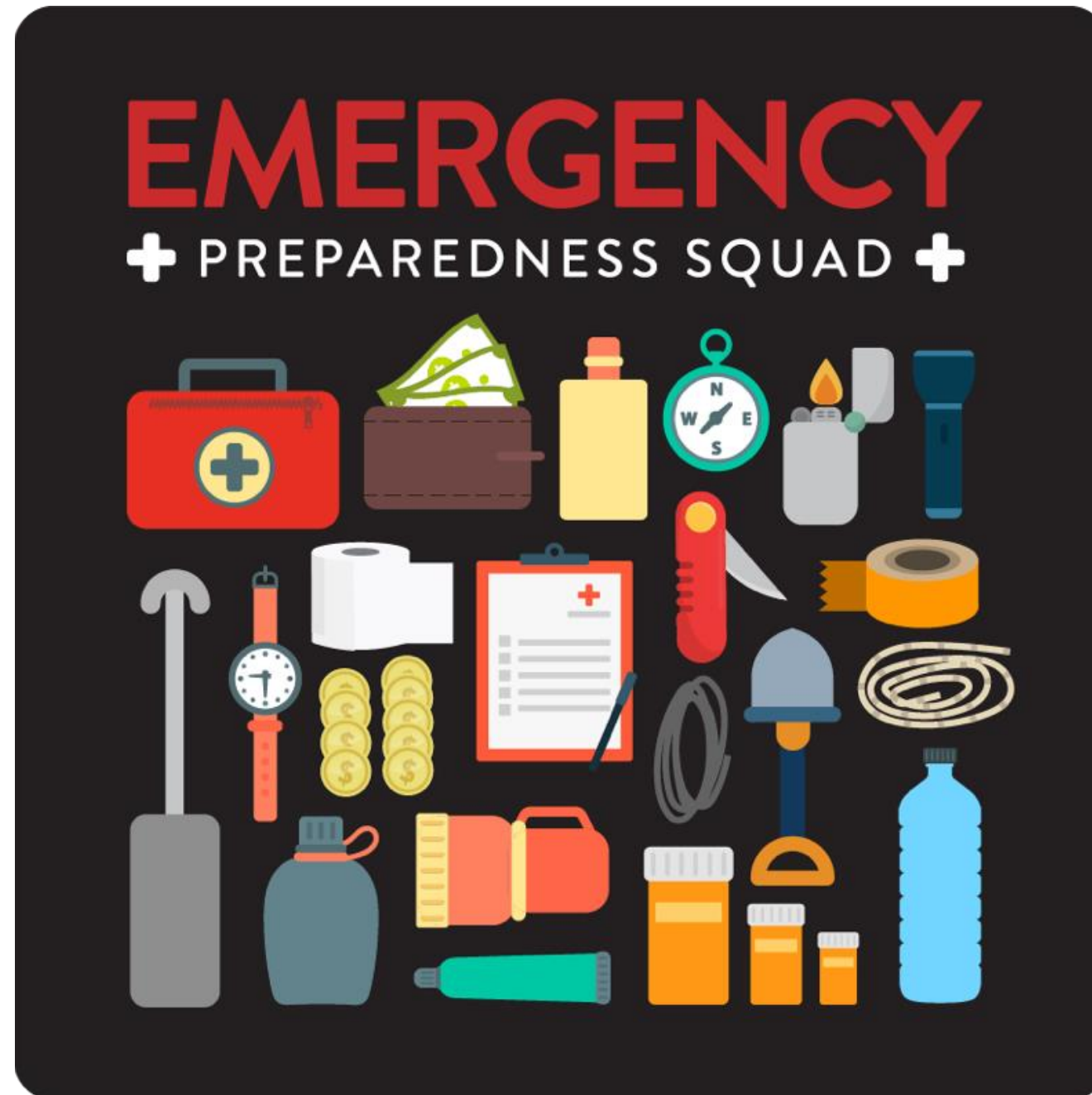
Preparedness making arrangements

جمعیت هلال احمر استان زنجان

Preparedness
making arrangements

Response – the assistance and intervention during or immediately after an emergency. Focus is on saving lives and protecting community assets (buildings, roads, animals, crops, infrastructure). Usually measured in hours, days or weeks.

Response

the assistance during or immediately after an emergency

a alamy stock photo

KA8CPH
www.alamy.com

جمعية هلال احمر استان زنجان

Response

the assistance during or immediately after an emergency

جمعية هلال احمر استان زنجان

Recovery – the coordinated process of supporting emergency-affected communities in reconstruction of physical infrastructure and restoration of emotional, social, economic and physical wellbeing. Usually measured in months and/or years.

Recovery

reconstruction of physical infrastructure

جمعية هلال احمر استان زنجان

Recovery

reconstruction of physical infrastructure

Infrastructure Reconstruction in Iraq

جمعية هلال احمر استان زنجان

Recovery reconstruction of physical infrastructure

جمعية هلال احمر استان زنجان

تأثیر فناوری در مدیریت بحران

انقلاب صنعتی بریتانیا در کشاورزی

انقلاب کشاورزی در اروپا که به عنوان انقلاب کشاورزی بریتانیا شناخته می‌شود، یک تحول تدریجی اما بسیار مهم بود که از اواسط قرن هفدهم تا اواخر قرن نوزدهم ادامه داشت. این دوره را نمی‌توان به یک سال خاص محدود کرد، زیرا شامل مجموعه‌ای از تغییرات در روش‌های تولید، مالکیت زمین، و فناوری‌های کشاورزی بود.

ورود ماشین بخار به کشاورزی اروپا به‌طور تدریجی و در چند مرحله اتفاق افتاد، اما نخستین کاربرد عملی آن در کشاورزی به دهه ۱۸۵۰ میلادی بازمی‌گردد.

ویژگی‌های برجسته	دوره
آغاز تغییرات در بهره‌وری زمین و نیروی کار	حدود ۱۶۵۰-۱۷۵۰
گسترش سیستم‌های چرخش محصول، اصلاح نژاد دام، و مکانیزاسیون اولیه	حدود ۱۷۵۰-۱۸۵۰
تثبیت فناوری‌ها و کاهش سهم نیروی کار کشاورزی در اقتصاد	پس از ۱۸۵۰

تأثیر فناوری در مدیریت بحران

انقلاب صنعتی بریتانیا در کشاورزی

انقلاب کشاورزی در اروپا که به عنوان انقلاب کشاورزی بریتانیا شناخته می‌شود، یک تحول تدریجی اما بسیار مهم بود که از اواسط قرن هفدهم تا اواخر قرن نوزدهم ادامه داشت. این دوره را نمی‌توان به یک سال خاص محدود کرد، زیرا شامل مجموعه‌ای از تغییرات در روش‌های تولید، مالکیت زمین، و فناوری‌های کشاورزی بود.

ورود ماشین بخار به کشاورزی اروپا به‌طور تدریجی و در چند مرحله اتفاق افتاد، اما نخستین کاربرد عملی آن در کشاورزی به دهه ۱۸۵۰ میلادی بازمی‌گردد.

اولین سفر ناصرالدین شاه قاجار به فرنگ (اروپا) در سال ۱۲۹۰ هجری قمری برابر با ۱۸۷۳ میلادی انجام شد.

ویژگی‌های برجسته	دوره
آغاز تغییرات در بهره‌وری زمین و نیروی کار	حدود ۱۶۵۰-۱۷۵۰
گسترش سیستم‌های چرخش محصول، اصلاح نژاد دام، و مکانیزاسیون اولیه	حدود ۱۷۵۰-۱۸۵۰
تثبیت فناوری‌ها و کاهش سهم نیروی کار کشاورزی در اقتصاد	پس از ۱۸۵۰

مهم‌ترین حوادث ریلی ایران

انفجار قطار نیشابور – ۲۹ بهمن ۱۳۸۲

- **مکان:** ایستگاه خیام، نزدیکی نیشابور
- **شرح:** حرکت خودسرانه واگن‌های باری حامل مواد خطرناک (نیترات آمونیوم، گوگرد، پنبه، بنزین) و انفجار عظیم معادل ۱۸۰ تن TNT
- **تلفات:** بیش از ۳۵۰ کشته و ۴۶۰ زخمی
- **ویژگی:** بزرگ‌ترین حادثه ریلی تاریخ ایران و یکی از ۱۵ حادثه بزرگ جهان

حادثه‌ی دلخراش انفجار قطار نیشابور

جمعیت هلال احمر استان زنجان

مهم‌ترین حوادث ریلی ایران

برخورد دو قطار در ایستگاه هفت‌خوان - ۵ آذر ۱۳۹۵

- **مکان:** محور سمنان-دامغان
- **شرح:** برخورد قطار سمنان-مشهد با قطار تبریز-مشهد که در همان ریل متوقف شده بود
- **تلفات:** ۴۹ کشته و ده‌ها زخمی
- **علت:** خطای انسانی، تأخیر در صدور فرمان توقف، و نقص در سیستم کنترل مرکزی

برخورد دو قطار در ایستگاه هفت خوان - ۵ آذر ۱۳۹۵

جمعیت هلال احمر استان زنجان

مهم‌ترین حوادث ریلی ایران

خروج قطار مشهد-یزد از ریل - ۱۸ خرداد ۱۴۰۱

- مکان: محور طبس
- شرح: برخورد قطار با بیل مکانیکی در حاشیه ریل و واژگونی چند واگن
- تلفات: ۱۸ کشته و ۸۶ زخمی
- نکته: اجساد برخی قربانیان غیرقابل شناسایی بودند؛ حادثه در فاصله کوتاهی پس از فاجعه متروپل رخ داد

خروج قطار مشهد-یزد از ریل - ۱۸ خرداد ۱۴۰۱

جمعیت هلال احمر استان زنجان

مهم‌ترین حوادث ریلی ایران

خروج قطار زاهدان-تهران از ریل - مهر ۱۳۹۸

- مکان: حوالی ایستگاه شورو
- شرح: واژگونی چند واگن به دلیل نقص فنی یا فرسودگی ریل
- تلفات: ۴ کشته و بیش از ۱۰۰ زخمی
- نکته: یکی از پرمسافرت‌ترین مسیرهای جنوب شرق کشور

خروج قطار زاهدان-تهران از ریل - مهر ۱۳۹۸

جمعیت هلال احمر استان زنجان

حادثه‌ی دلخراش انفجار قطار نیشابور

حادثه‌ی دلخراش انفجار قطار نیشابور در ۲۹ بهمن ۱۳۸۲، یکی از فاجعه‌بارترین سوانح ریلی تاریخ ایران بود که نه تنها جان صدها نفر را گرفت، بلکه ضعف‌های جدی در مدیریت بحران کشور را آشکار کرد.

حادثه‌ی دلخراش انفجار قطار نیشابور

- در ساعات اولیه بامداد، ۵۱ واگن باری بدون راننده از ایستگاه ابومسلم به حرکت درآمدند.
- واگن‌ها حامل مواد خطرناک از جمله بنزین، پنبه، گوگرد و نیتрат آمونیوم بودند.
- پس از طی حدود ۲۰ کیلومتر، قطار در ایستگاه خیام از ریل خارج شد و آتش‌سوزی آغاز گردید.
- با تصور پایان آتش‌سوزی، تدابیر ایمنی برداشته شد؛ اما فعل‌وانفعالات شیمیایی منجر به انفجاری عظیم معادل ۱۸۰ تن TNT شد.
- این انفجار باعث **مرگ ۳۵۲ نفر و زخمی شدن ۴۶۹ نفر** شد، هرچند برخی منابع تعداد کشته‌ها را تا ۷۰۰ نفر نیز ذکر کرده‌اند.

حادثه‌ی دلخراش انفجار قطار نیشابور

عوامل مؤثر بر وقوع حادثه

- عدم کنترل واگن‌های باری و نبود سیستم‌های ایمنی برای جلوگیری از حرکت خودسرانه.
- بارگذاری مواد بسیار خطرناک بدون رعایت استانداردهای ایمنی.
- اطمینان اشتباه از توقف واگن‌ها در سربالایی توسط مسئولان ایستگاه کاشمر.
- عدم تشخیص خطر انفجار ثانویه پس از خاموش شدن آتش اولیه.

حادثه‌ی دلخراش انفجار قطار نیشابور

درس‌های کلیدی از مدیریت بحران حادثه نیشابور

۳. لزوم هماهنگی بین نهادهای مختلف

- نبود هماهنگی بین راه‌آهن، آتش‌نشانی، اورژانس، و نیروهای انتظامی باعث تأخیر در واکنش شد.
- تشکیل یک مرکز فرماندهی واحد برای مدیریت بحران می‌تواند تصمیم‌گیری را تسهیل کند.

۴. ارزیابی دقیق خطر قبل از ورود به محل حادثه

- تصور اشتباه از پایان خطر باعث شد نیروهای امدادی و مردم در محل باقی بمانند.
- باید پروتکل‌های ارزیابی خطر و تخلیه کامل منطقه تا زمان اطمینان از ایمنی اجرا شوند.

حادثه‌ی دلخراش انفجار قطار نیشابور

درس‌های کلیدی از مدیریت بحران حادثه نیشابور

۵. مدیریت صحیح مواد خطرناک در حمل و نقل

- حمل مواد شیمیایی بدون رعایت استانداردهای ایمنی و جداسازی مناسب، فاجعه‌بار بود.

- باید قوانین سخت‌گیرانه‌تری برای حمل و نقل مواد خطرناک تدوین و اجرا شود.

۶. ثبت و تحلیل دقیق حادثه برای پیشگیری از تکرار

- مستندسازی کامل حادثه و تحلیل آن برای آموزش نسل‌های بعدی و اصلاح ساختارها ضروری است.

- ایجاد بانک اطلاعاتی از حوادث مشابه می‌تواند به تصمیم‌گیری بهتر در آینده کمک کند.

حادثه‌ی دلخراش انفجار قطار نیشابور

درس‌های کلیدی از مدیریت بحران حادثه نیشابور

۵. مدیریت صحیح مواد خطرناک در حمل و نقل

- حمل مواد شیمیایی بدون رعایت استانداردهای ایمنی و جداسازی مناسب، فاجعه‌بار بود.

- باید قوانین سخت‌گیرانه‌تری برای حمل و نقل مواد خطرناک تدوین و اجرا شود.

۶. ثبت و تحلیل دقیق حادثه برای پیشگیری از تکرار

- مستندسازی کامل حادثه و تحلیل آن برای آموزش نسل‌های بعدی و اصلاح ساختارها ضروری است.

- ایجاد بانک اطلاعاتی از حوادث مشابه می‌تواند به تصمیم‌گیری بهتر در آینده کمک کند.

مدیریت بحران در حوادث ریلی استان زنجان

طراحی طرح عملیاتی برای حادثه ریلی استان زنجان

برای طراحی یک طرح عملیاتی جامع مدیریت حوادث ریلی استان زنجان، باید به ویژگی‌های جغرافیایی، زیرساختی و جمعیتی استان توجه شود. این طرح باید قابلیت واکنش سریع، هماهنگی بین‌نهادی، و کاهش خسارات جانی و مالی را داشته باشد.

مدیریت بحران در شرایط جنگی

مدیریت بحران در زمان جنگ شامل اقدامات پیشگیرانه برای کاهش خطرات، آمادگی برای اختلالات احتمالی و پاسخ مؤثر به چالش‌های ناشی از درگیری‌های مسلحانه است. این شامل یک رویکرد چندوجهی است که شامل ایجاد یک تیم مدیریت بحران، تدوین برنامه‌های تداوم کسب‌وکار و تمرکز بر ارتباطات، چه در داخل و چه با دشمنان، می‌شود.

۱. مرحله پیش از بحران:

- ارزیابی و پیشگیری از ریسک
- برنامه ریزی اقتضایی
- برنامه ریزی تداوم کسب و کار
- استراتژی های ارتباطی

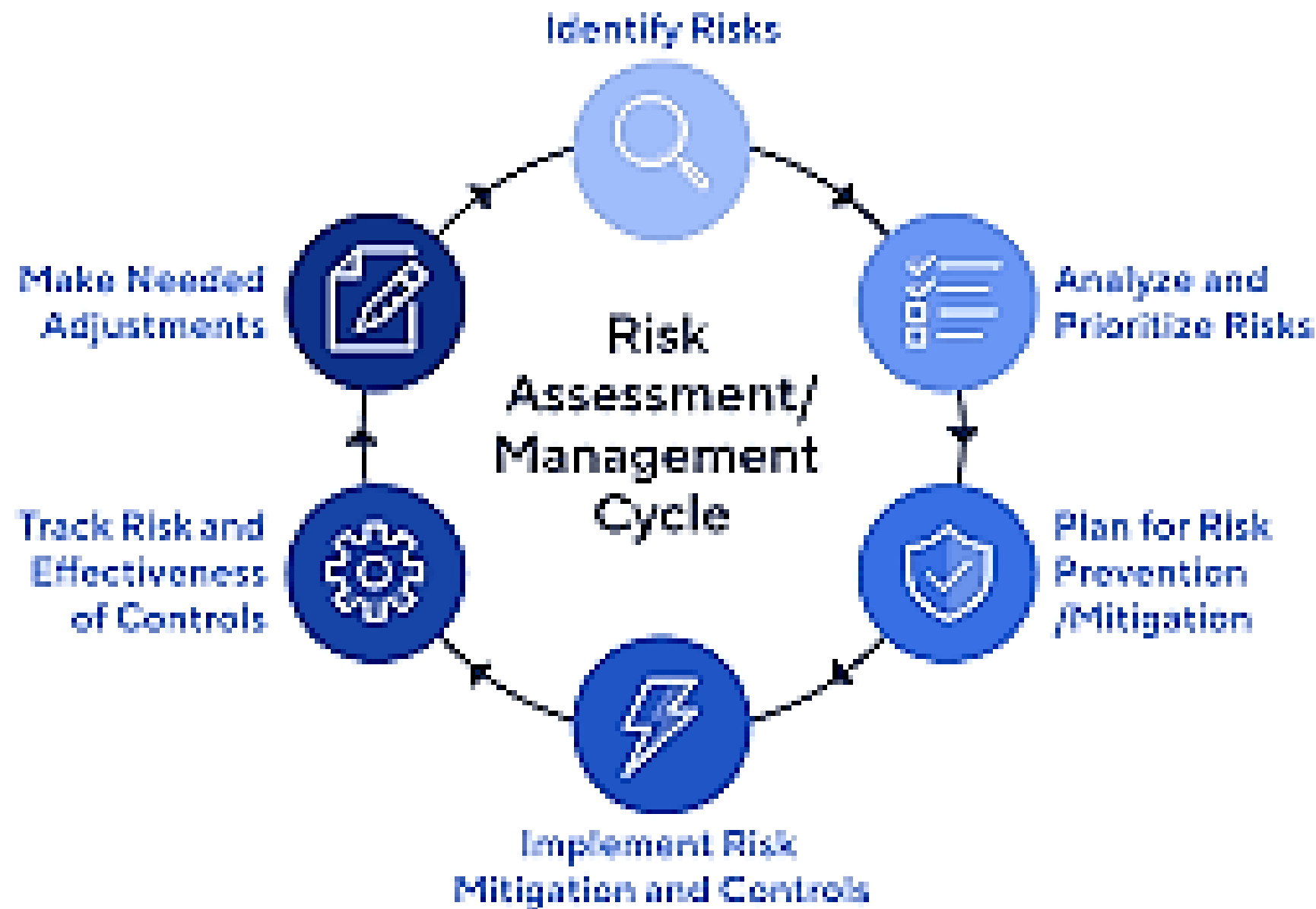

ارزیابی و پیشگیری از ریسک

شناسایی تهدیدات و آسیب‌پذیری‌های بالقوه خاص محیط جنگ،
مانند اختلالات زنجیره تأمین، آسیب به زیرساخت‌ها یا خرابی
ارتباطات.

ارزیابی و پیشگیری از ریسک

SmartPeople Inc. © 2022

برنامه‌ریزی احتمالی (آینده نگر)

تهیه برنامه‌های دقیق که نحوه پاسخگویی به سناریوهای مختلف بحران، از جمله منابع جایگزین، پروتکل‌های ارتباطی و رویه‌های تخلیه را شرح می‌دهد.

برنامه ریزی اقتضایی

برنامه‌ریزی تداوم کسب‌وکار

ایجاد رویه‌هایی برای اطمینان از ادامه فعالیت عملکردهای ضروری،
چه در داخل و چه در خارج از منطقه درگیری، و به حداقل رساندن
اختلالات در خدمات و پرسنل.

برنامه ریزی تداوم کسب و کار

استراتژی‌های ارتباطی

تهیه پروتکل‌های ارتباطی واضح و مختصر برای تیم‌های داخلی،
ذینفعان و احتمالاً با طرف مقابل، تضمین شفافیت و جلوگیری از
سوء تعبیرها.

استراتژی‌های ارتباطی

٢. مرحله بحران:

- واکنش سریع
- مدیریت اطلاعات
- مدیریت منابع
- اقدامات امنیتی

پناهگیری و اصول ایمنی در حملات هوایی

جمعیت هلال احمر استان زنجان

پناهگیری و اصول ایمنی در حملات هوایی

آمادگی، آموزش و تمرین مستمر رمز اصلی بقاء در شرایط بحرانی است. توصیه می‌شود این آموزش‌ها را جدی گرفته و با اطرافیان خود نیز به اشتراک بگذارید. رعایت توصیه‌های نیروهای امدادی و مسئولین امنیتی کلید حفظ جان خود و خانواده‌تان خواهد بود

اقدامات اولیه در حملات هوایی

- آشنایی با انواع تهدیدات و علائم حمله هوایی
- آموزش خانواده و اعضای سازمان به اصول پناه‌گیری
- آماده‌سازی محل‌های امن برای مواقع اضطراری

آشنایی با انواع تهدیدات و علائم حمله هوایی

- تهدیدهای هوایی می‌توانند شامل موارد زیر باشند:
- بمباران هوایی: توسط بمب‌افکن‌ها انجام می‌شود.
- موشک‌های بالستیک یا کروز: با دقت بالا به اهداف خاص حمله می‌کنند.
- پهپادها: برای حملات نقطه‌ای یا شناسایی استفاده می‌شوند.
- سلاح‌های شیمیایی، بیولوژیک و هسته‌ای: که خطرات خاص و بلندمدتی دارند

انواع پناهگاه ها

پناهگاه ها به دو دسته کلی تقسیم می شوند:

- خانگی: مثل زیرزمین منازل، سرویس های بهداشتی مرکزی ساختمان، اتاق های ایمن
- عمومی: پناهگاه های زیرزمینی دولتی، پارکینگ های بزرگ مستحکم، متروها

اقدامات صحیح در استفاده از پناهگاه ها

- تعیین و آماده سازی پناهگاه در منزل، محل کار و اماکن عمومی
- نگهداری تجهیزات اضطراری در پناهگاه
- آموزش اعضای خانواده به مسیرهای سریع دستیابی به پناهگاه

تجهیزات و لوازم ضروری برای پناه‌گیری

برای بقا در شرایط پناه‌گیری نیاز به تجهیزات پایه وجود دارد که بتواند برای چند ساعت تا چند روز پاسخگوی نیازهای اولیه باشد.

- آب آشامیدنی (حداقل برای ۳ روز) - ماسک تنفسی ساده (در حد ماسک N95)
- غذای خشک و کنسرو شده - مدارک ضروری و کمی پول نقد
- جعبه کمک‌های اولیه - شارژر پاوربانک
- چراغ قوه با باتری اضافه - وسایل شخصی برای کودکان و سالمندان
- رادیوی دستی (ترجیحاً با شارژر دستی)

اصول کلی پناه گیری در حملات هوایی

در هنگام حمله هوایی، اولین و مهم ترین اصل، سرعت عمل در یافتن پناهگاه ایمن و حفاظت از جان است. موقعیت جغرافیایی، نوع ساختمان و نزدیکی به مراکز هدف می تواند تعیین کننده محل مناسب برای پناه گیری باشد.

2. Inside Buildings

- **Move to lower floors** – basements or ground floors offer better protection from blasts and collapsing structures.
- **Stay away from windows, doors, and glass** – they may shatter during explosions.
- **Take cover along interior walls** or under sturdy furniture.
- **Avoid upper floors and roofs**, as they are more vulnerable to blasts and shelling.
- **Use corridors and stairwells** if no basement is available.

1. In Open Environments (outdoors)

Seek cover immediately – get down in a ditch, behind a wall, or into an embankment to reduce exposure.

Lie flat on the ground to minimize visibility and reduce the impact of shrapnel or debris.

Stay low and still until it is safe to move.

Avoid open spaces – never remain standing in fields, roads, or clear areas where you can be seen or targeted.

Do not cluster in groups, as this increases risk. Spread out if with others.

3. General Principles

- **Cover your head and vital organs** (e.g., with arms, a backpack, or any available shield).
- **Stay calm and quiet** to avoid drawing attention.
- **Listen for official alerts** if communication is available.
- **Keep emergency supplies ready** (water, first aid, flashlight).
- **Do not leave shelter prematurely** – wait until danger has clearly passed.

پناه گیری در فضای باز و بسته

الف: اگر در فضای باز هستید: یافتن گودال، پشت دیوارهای ضخیم یا زیر سطوح مستحکم

ب: در فضاهای بسته: رفتن به پایین ترین و مرکزی ترین نقطه ساختمان (زیرزمین، اتاق داخلی بدون پنجره)

مکان‌های امن برای پناه گرفتن

زیرزمین‌ها و پناهگاه‌های زیرزمینی:

اگر در دسترس هستند، این مکان‌ها بهترین گزینه برای پناه گرفتن در برابر حملات هوایی هستند.

پایین‌ترین طبقه ساختمان:

اگر پناهگاه زیرزمینی در دسترس نیست، به پایین‌ترین طبقه ساختمان بروید و از پنجره‌ها و دیوارهای خارجی دور بمانید.

مکان‌های امن برای پناه گرفتن

نزدیک دیوار داخلی:

در صورت عدم دسترسی به پناهگاه، در نزدیکی دیوارهای داخلی بدون پنجره قرار بگیرید، اما به دیوار تکیه ندهید، زیرا موج انفجار می‌تواند به شما آسیب برساند.

فضاهای عمومی مقاوم:

در صورت امکان، به نزدیک‌ترین ساختمان عمومی مقاوم مانند بانک، اداره یا مترو پناه ببرید.

مکان‌های امن برای پناه گرفتن

در فضای باز:

اگر در فضای باز هستید، به دنبال نزدیکترین ساختمان مقاوم باشید.
اگر ساختمان در دسترس نیست، در کنار دیوارهای بلند پناه بگیرید، به صورت نشسته و سر خود را با دست یا کیف بپوشانید.

رعایت اصول ایمنی هنگام حضور در پناهگاه ها

- حفظ آرامش و خونسردی
- عدم استفاده از شعله باز (مثل شمع) در فضای بسته
- چک کردن وضعیت ساختاری پناهگاه (ترک‌ها، ریزش احتمالی سقف و دیوارها)
- پرهیز از تجمع افراد در یک نقطه خاص از پناهگاه
- آماده بودن برای جابجایی سریع در صورت صدور دستور تخلیه اضطراری

اقدامات احتیاطی هنگام پناه گرفتن

محافظت از سر و گردن:

سر خود را با دست یا اشیایی مانند کتاب و کیف بپوشانید تا از ترکش‌ها و آوار محافظت شوید.

خاموش کردن وسایل الکترونیکی:

وسایل الکترونیکی را خاموش کنید تا از خطر آتش سوزی در اثر انفجار جلوگیری کنید.

آماده بودن برای خروج اضطراری:

کیف اضطراری خود را با اقلام ضروری مانند آب، غذا، کمک‌های اولیه، چراغ قوه و رادیو آماده کنید.

رعایت اصول ایمنی هنگام حضور در پناهگاه ها

- حفظ آرامش و خونسردی
- عدم استفاده از شعله باز (مثل شمع) در فضای بسته
- چک کردن وضعیت ساختاری پناهگاه (ترک‌ها، ریزش احتمالی سقف و دیوارها)
- پرهیز از تجمع افراد در یک نقطه خاص از پناهگاه
- آماده بودن برای جابجایی سریع در صورت صدور دستور تخلیه اضطراری

تهیه کیف شرایط اضطراری (بقاء)

- ترسیم نقشه خطر ساختمان
- ارزیابی کردن مخاطرات سازه ای و غیر سازه ای
- مشخص نمودن مناطق نا امن و مناطق امن
- مشخص نمودن محل پناهگاه
- مشخص نمودن مسیر امن دسترسی هر فرد به محل امن یا پناهگاه
- مشخص کردن مخاطرات مسیر و برنامه ریزی جهت عبور
- مشخص کردن مسیر خروج اضطراری

مراحل تعیین محل پناهگاه

- ترسیم نقشه خطر ساختمان
- ارزیابی کردن مخاطرات سازه ای و غیر سازه ای
- مشخص نمودن مناطق نا امن و مناطق امن
- مشخص نمودن محل پناهگاه
- مشخص نمودن مسیر امن دسترسی هر فرد به محل امن یا پناهگاه
- مشخص کردن مخاطرات مسیر و برنامه ریزی جهت عبور

مراحل تعیین محل پناهگاه

جمعیت هلال احمر استان زنجان

اصول خروج اضطراری ایمن

- جان انسان‌ها بر اموال ارجحیت دارد
- خروج سریع و امن از مسیرهای تعیین شده
- پرهیز از استفاده از آسانسور
- حرکت خمیده در صورت وجود دود
- استفاده از ماسک یا پارچه مرطوب روی دهان و بینی
- کمک به سالمندان، کودکان و افراد دارای محدودیت حرکتی
- همکاری گروهی و حفظ ارتباط صوتی یا چشمی با همراهان

در مواقع اضطراری مثل زلزله و ... چه وسایلی همراه خود داشته باشیم

کیف نجات

جمعیت هلال احمر استان زنجان

ذخیره عاقلانه یعنی آمادگی، نه ترس

میزان مناسب ذخیره برای خانواده‌ها در شرایط بحرانی

آب

۲ لیتر برای پخت‌وپز
بهداشت شخصی
و نیازهای ضروری

۱ لیتر
برای نوشیدن

حداقل ۳ لیتر آب در روز
برای هر نفر

توصیه‌ی جهانی:

ذخیره آب برای حداقل ۳ روز؛ بهتر است آب در بطری‌های بسته و خنک، دور از نور آفتاب نگهداری شود.

جمعیت هلال احمر استان زنجان

مواد غذایی خشک و بادوام

شامل غذاهایی که نیاز به یخچال یا پخت طولانی ندارند و سریع آماده می‌شوند

شیرینی سالم:

خرما، عسل، حلوا شکری

پروتئین آماده:

تن ماهی، کنسرو لوبیا، سویا، تخم مرغ آب پز سرد

کربوهیدرات خشک:

برنج، نان خشک، ماکارونی، بیسکویت شور

خشکبار:

بادام، گردو، کشمش، خرما

کنسرو:

لوبیا، ماهی، مرغ، خورشید آماده

نکات مهم

- ذخیره افراطی ممنوع! زیرا هم باعث ایجاد کمبود و اضطراب عمومی می‌شود و هم ممکن است اسراف شود
- به جای انبار کردن برای مدت طولانی، ذخیره شده ها را هر چند روز یک بار مصرف و جایگزین کنید.
- اقلام ویژه کودکان، سالمندان و بیماران فراموش نشود: مانند شیر خشک، دارو، غذای دیابتی یا بدون نمک و ...

جمعیت هلال احمر استان زنجان

ذخیره اطلاعات مهم روی کاغذ

ساده، نجات دهنده و ضروری

در بحران هایی مثل جنگ یا زلزله
موبایل ممکنه گم بشه، خاموش بشه یا اینترنت
قطع بشه .
در این شرایط داشتن اطلاعات کلیدی روی کاغذ
می تونه نجات بخش باشه

چه چیز هایی رو روی کاغذ بنویسیم؟

- ☎ شماره تماس اعضای خانواده (ویاداوری نسبت: مادر، برادر)
- ☎ شماره تماس اضطراری (اتش نشانی، اورژانس، یک دوست قابل اعتماد)
- 🏠 آدرس دقیق منزل، محل کار و آدرس اقوام نزدیک
- 📇 شماره کارت بانکی و شماره شبا (بدون رمز)
- 📄 شماره ملی، تاریخ تولد، کدبیمه یا شماره پرونده پزشکی
- 🚗 شماره پلاک خودرو و بیمه نامه
- 📄 اطلاعات دارویی (نام دارو، دُز مصرف، بیماری)

جمعیت هلال احمر استان زنجان

اصول اطفاء حریق

طرز استفاده صحیح از کیسول آتش نشانی

طریقه استفاده از کیسول آتش نشانی دستی (پودری یا گازی)
بسیار ساده است و اغلب با فرمول چهار مرحله‌ای "PASS"
شناخته می‌شود:

چهارگام ساده

P-Pull (کشیدن)
فاسن را بیرون بکشید.

A-Aim (نشانه گیری) سر
نازل را به سمت پایه آتش
بگیرید (نه به شعله)

S-Squeeze (فشار دادن)
دسته اهرم را فشار داد و
ماده خارج شود.

S-sweep (حرکت جارویی)
نازل را به صورت رفت و برگشتی
روی آتش حرکت دهید.

جمعیت هلال احمر استان زنجان

اصول اطفاء حریق

جمعیت هلال احمر استان زنجان

اصول اطفاء حریق

نکات ضروری بعد از خروج اضطراری ایمن

- فاصله گرفتن حداقل ۳۰۰ متر از محل حادثه
- پرهیز از نزدیک شدن به اشیاء مشکوک
- گوش دادن و پیروی از دستورات نیروهای امدادی
- عدم بازگشت به محل حادثه تا اعلام ایمنی
- اطلاع رسانی سلامت خود به خانواده و آشنایان
- کمک به مجروحان در صورت توانایی و آموزش کافی

مخاطرات ناشی از حوادث هسته ای

هیروشیما از دو واژه ژاپنی «هی. رو» به معنی گسترده و «شی. ما» به معنی جزیره ترکیب شده است. هیروشیما شهری در غرب جزیره هونشو در کشور ژاپن است. نخستین شهری است که توسط آمریکا به آن حمله اتمی شد (ششم اوت ۱۹۴۵م). با انفجار بمب اتمی چهار تنی محتوی ۶۰ کیلوگرم اورانیوم-۲۳۵ به پسر کوچک بر روی این شهر، تا پایان سال ۱۹۴۵م در حدود ۱۴۰۰۰۰ نفر و در فاصله سالهای ۱۹۴۶ تا ۱۹۵۱ در حدود ۶۰۰۰۰ نفر جان باختند. بمب که در ارتفاع ۵۴۸ متری زمین منفجر شد قدرتی برابر با ۲۰۰۰۰ تن تیان تی داشت و در حال انفجار از فاصله ۹ کیلومتری ۱۰ برابر نورانی تر از خورشید دیده می شد. در لحظه انفجار دمای مرکز بمب چندین میلیون درجه سانتیگراد بوده و همین مساله باعث شده که از حرارت ناشی از آن، ده ها هزار نفر از ساکنان هیروشیما در آن واحد، ذوب شوند

مخاطرات ناشی از حوادث هسته ای

انفجار هسته‌ای سه موج ندارد. در واقع، انفجار هسته‌ای دارای سه اثر اصلی است که به عنوان سه موج اصلی در نظر گرفته می‌شوند:

موج انفجار (Shock wave)

موج حرارتی (Thermal radiation)

موج تابشی (Ionizing radiation) (تشعشعات یونیزان)

به عبارت دیگر، آنچه که معمولاً به عنوان "سه موج" از آن یاد می‌شود، در واقع سه اثر اصلی یک انفجار هسته‌ای هستند که به صورت همزمان و در مراحل مختلف بر محیط و موجودات زنده تأثیر می‌گذارند.

مخاطرات ناشی از حوادث هسته ای

موج انفجار (Shock wave): این موج یک موج فشار قوی است که با

سرعت زیاد در هوا حرکت می کند و باعث تخریب فیزیکی گسترده می شود.

موج حرارتی (Thermal radiation): این موج شامل نور و گرما است که

از محل انفجار ساطع می شود و می تواند باعث سوختگی های شدید و آتش سوزی شود.

موج تابش (Ionizing radiation) (تشعشعات یونیزان): این موج

شامل ذرات و امواج با انرژی بالا است که می توانند به بافت های زنده آسیب برسانند و

باعث بیماری های ناشی از تشعشع شوند.

مخاطرات ناشی از حوادث هسته ای

در صورت وقوع انفجار اتمی، مهم‌ترین اقدام، پناه گرفتن در مکانی امن و دور از پنجره‌ها و درها است. بهترین مکان‌ها معمولاً **زیرزمین‌ها** یا فضاهای داخلی محکم در **ساختمان‌های بزرگ** هستند. پس از پناه گرفتن، باید تا حد امکان از پنجره‌ها و درب‌ها فاصله گرفت و از آوار و تشعشعات احتمالی در امان ماند.

مخاطرات ناشی از حوادث هسته ای

نکته: هیچ مکان امن صد درصدی در نزدیکی محل انفجار وجود ندارد.
هدف از پناه گرفتن، به حداقل رساندن آسیب و افزایش شانس زنده ماندن است.

اقدامات حین وقوع حوادث هسته ای

- دور شدن از پنجره‌ها، درها و راهروها:
- این مناطق به دلیل انتقال موج انفجار، بسیار خطرناک هستند.
- پناه گرفتن در فضاهای داخلی محکم:
- زیرزمین‌ها، فضاهای بسته، انباری‌ها و حمام‌ها معمولاً ایمن‌تر هستند.
- پوشاندن پوست در معرض بمباران:
- با استفاده از هر ماده غیرقابل اشتعالی، از جمله لباس، ژاکت یا روزنامه، پوست خود را در برابر سوختگی محافظت کنید.

اقدامات حین وقوع حوادث هسته ای

- بستن چشم‌ها:

برای جلوگیری از ورود آوار و خرده شیشه به چشم.

هرگز به محل انفجار و نور سفید آن خیره نشوید چون ممکن است باعث کوری شما شوند

- باز نگه داشتن دهان:

برای کاهش آسیب به ریه‌ها در اثر فشار موج انفجار.

- دراز کشیدن روی زمین:

در صورت عدم دسترسی به پناهگاه زیرزمینی، در پایین‌ترین سطح

جمعیت هلال احمر استان زنجان

زمین دراز بکشید و سر خود را بپوشانید.

اقدامات حین وقوع حوادث هسته ای

• دراز کشیدن روی زمین:

در صورت عدم دسترسی به پناهگاه زیرزمینی، در پایین ترین سطح زمین دراز بکشید و سر خود را بپوشانید.

پناه گاه یا حفاظ وقتی موثر و با ارزش است که در یک یا دو قدمی شما باشد البته دویدن به سمت آن اصلا منطقی نیست پس خیلی سریع پشت به محل انفجار روی زمین بخوابید و به زمین بچسبید و سرتان را بپوشانید و گر نه همراه موج انفجار به هوا پرتاب شده و در کمتر از یک ثانیه خواهید سوخت چند لحظه در همین وضعیت باقی بمانید تا موج انفجار و تشعشعات گرمایی عبور کند بعد سریعا بلند شده و خیلی زود آنجا را ترک کنید

توصیه‌هایی برای مکان‌های پناه گرفتن

- ساختمان‌های تجاری بزرگ:

اگر در نزدیکی یک ساختمان تجاری بزرگ هستید، به آن پناه ببرید، به ویژه اگر زیرزمین دارد.

- مراکز ساختمان‌ها:

اگر ساختمان زیرزمین ندارد، به مرکز ساختمان بروید.

- مناطق دور از پنجره‌ها و درها:

در داخل ساختمان، به دنبال فضاهایی باشید که از پنجره‌ها و درها دورتر هستند.

نکات مهم

- سرعت عمل:
- بین انفجار و رسیدن موج انفجار، زمان بسیار کمی وجود دارد، بنابراین باید به سرعت عمل کنید.
- اطلاع از محل‌های امن:
- قبل از وقوع حادثه، محل‌های امن در اطراف خود را شناسایی کنید.
- رعایت آرامش:
- در هنگام پناه گرفتن، خونسردی خود را حفظ کنید.

مخاطرات ناشی از نشت مواد رادیواکتیو

در صورت نشت مواد رادیواکتیو، مهم‌ترین اقدامات اولیه شامل پناه گرفتن در یک مکان امن، خارج شدن از منطقه آلوده، و انجام اقدامات بهداشتی برای رفع آلودگی است. همچنین، لازم است با مقامات مربوطه تماس گرفته و از دستورالعمل‌های آنها پیروی کرد.

قدمات اولیه در محل نشت مواد رادیواکتیو

۱. پناه گرفتن:

سریعاً وارد یک ساختمان شوید (ترجیحاً با دیوارهای ضخیم و پنجره‌های کم).
پنجره‌ها و درها را ببندید و سیستم تهویه را خاموش کنید.
در صورت امکان، به طبقات بالاتر بروید.

۲. خارج شدن از محل آلوده:

اگر مقامات تخلیه را توصیه کردند، به سرعت و با احتیاط محل را ترک کنید.
از خودروهایی با پنجره‌های بسته و تهویه خاموش استفاده کنید.

قدمات اولیه در محل نشت مواد رادیواکتیو

۳. دوری از مواد رادیواکتیو:

از تماس مستقیم با مواد رادیواکتیو یا مناطق آلوده خودداری کنید.
از خوردن و آشامیدن در مناطق آلوده خودداری کنید.

۴. رفع آلودگی:

اگر در معرض گرد و غبار یا باران رادیواکتیو قرار گرفته‌اید، لباس‌های خود را درآورده و در کیسه پلاستیکی دربسته قرار دهید.

دوش بگیرید و بدن خود را با آب و صابون بشوید.

اگر دوش در دسترس نیست، دست و صورت خود را با دستمال مرطوب یا آب تمیز کنید.
موهای خود را با شامپو بشوید و از نرم کننده مو استفاده نکنید.

جمعیت هلال احمر استان زنجان

قدمات اولیه در محل نشت مواد رادیواکتیو

۵. تماس با مقامات:

با مقامات بهداشتی و اورژانس تماس بگیرید و از آنها راهنمایی بخواهید.
از دستورالعمل‌های آنها برای اقدامات بعدی پیروی کنید.

۶. مراقبت از حیوانات خانگی:

اگر حیوان خانگی دارید، آنها را داخل بیاورید و با آب و صابون بشوید.
آنها را تا اطلاع ثانوی در پناهگاه نگه دارید.

قدامات اولیه در محل نشت مواد رادیواکتیو

۷. ذخیره آب و غذا:

آب لوله کشی شهری و مواد غذایی که در ظروف دربسته نگهداری شده اند معمولا ایمن هستند.

از منابع آب و غذایی که ممکن است در معرض آلودگی قرار گرفته اند، استفاده نکنید.

نکات مهم در نشت مواد رادیواکتیو

- قرص‌های یدید پتاسیم فقط در موارد خاص و به توصیه مقامات بهداشتی مصرف می‌شوند.
- مصرف مایعات زیاد و دفع مکرر ادرار به دفع مواد رادیواکتیو از بدن کمک می‌کند.
- کودکان و زنان باردار به مراقبت بیشتری نیاز دارند

جمعیت هلال احمر استان زنجان

جمعیت ہلال احمر استان زنجان

